

22. 1. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Problematika určování rozhodců třetí osobou (appointing authority)

Otázka tzv. appointing authority je v poslední době velmi aktuální, a to jak v České republice, tak v ostatních evropských zemích. Jedná se o institut známý a hojně využívaný, zvláště pak v zahraničí. V české arbitráži však bylo akceptování tohoto institutu poněkud problematické a často ostře kritizované, a proto tento článek pojednává spíše o appointing authority z pohledu vnitrostátní úpravy. Nejprve pár větami poodhalím podstatu tohoto institutu.

Appointing authority by se volně dal přeložit dle Lisseho jako „*autorita nadaná v rozhodčí doložce právem jmenovat rozhodce nebo rozhodčí senát, popř. předsedu rozhodčího senátu k projednání a rozhodnutí sporu. V doslovném překladu jmenovací, ustavovací autorita.*“[1] Jde o situaci, kdy si strany určí osobu, která ustanoví rozhodce či celý rozhodčí senát. Tento institut je v právním řádu České republiky zakotven v ustanovení § 7 odst. 1, druhá věta zákona o rozhodčím řízení.

Rozehnalová považuje zákonnou úpravu za lehce nadbytečnou, vzhledem k tomu, že tento institut je v rozhodčím řízení velmi známý, a to ve všech právních řádech.[2] Soudím však, že je dobré mít oporu i v zákoně, neboť v minulosti se objevily jisté pochybnosti tohoto způsobu určení rozhodce v případech ad hoc rozhodčích center, a tak novela zákona o rozhodčím řízení dala *appointing authority* jistotu.

Tato služba je nejčastěji poskytována arbitrážními centry, kdy rozhodce bude jmenován např. předsedou centra apod.[3] Nespornou výhodou je dle mého názoru fakt, že je zde minimalizována možnost protistrany vznést námitku podjatosti rozhodce. Arbitrážní centra se zpočátku nesetkávala s velkou důvěrou, zejména co se legality týče.[4] Na jedné straně byli zastánci přípustnosti center, na druhé straně odpůrci, kteří argumentovali tím, že arbitrážní centra mají tendenci vystupovat jako stálé rozhodčí soudy, avšak bez dostatečné opory v zákoně. Namítali tak obcházení zákona.[5] Osobně se přikláním k názoru, který uvedl Pavelka. Jednání, která nejsou zakázána podle právních předpisů, nemohou být nepřipustná jednáním, protože rozhodce nevystupuje jako orgán veřejné moci.[6] Rozsudek Krajského soudu v Olomouci ze dne 30. 5. 2001 sp. zn. 22 Cm 18/2001 uvedl, že: „*Strany si mohou určit okruh rozhodců, způsob jejich jmenování stranami či postup, jímž mají řízení vést. I soukromé subjekty mohou vést seznamy rozhodců a vydávat pro účastníky rozhodčího řízení pravidla, kterými se rozhodci řídí.*“[7] Protichůdný názor vyslovil Vrchního soudu v Praze ve svém rozhodnutí ze dne 28. 5. 2009 sp. zn. 12 Cmo 496/2008, který vyslovil právní větu: „*Pokud rozhodčí smlouva neobsahuje přímé určení rozhodce ad hoc, anebo konkrétní způsob jeho určení, ale jen stanoví, že rozhodce bude určen jednou smluvní stranou ze seznamu rozhodců vedeného právníckou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným ve smyslu §13 zákona č. 216/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a že rozhodčí řízení bude probíhat podle pravidel vydaných touto právníckou osobou, pak je taková rozhodčí smlouva neplatná pro obcházení zákona.*“[8] Platnost *appointing authority* v české právní úpravě výslovně uvedl poměrně nedávno Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 28. 3. 2012 sp. zn. 23 Cdo 3629/2010.

Závěrem lze říci, že určení rozhodce prostřednictvím třetí nezávislé osoby je spravedlivější, jelikož strana, která hledá rozhodce pro svůj spor, samozřejmě nemůže vybírat rozhodce z osob, které dobře a osobně zná. V takovém případě by druhá strana mohla namítnout podjatost rozhodce. Nicméně každá strana, která se chystá podrobit svůj majetkový spor v řízení před rozhodci, vyžaduje po

rozhodcích kromě kvalifikace i jistou morální způsobilost. V tomto případě je mnohdy lepší obrátit se právě na arbitrážní centra. Kvalitní a poctivé arbitrážní centrum ve většině případů zaručí také kvalitního arbitra. Problémem by ale mohla být situace, kdy během krátkého intervalu bude jmenován jeden a ten samý rozhodce pro více sporů jednoho žalobce. Pokud by procentuální zastoupení těchto sporů činilo více než 50%, mohla by zde být namítnuta ekonomická závislost, která se pravděpodobně následně projeví i při samotném rozhodování sporu.[9]

Mgr. Kamila Peterková

[1] LISSE, Luděk. Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem. Praha: Linde, 2012, s. 251.

[2] ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2013, s. 216.

[3] LISSE, 2012, op. cit., s. 251.

[4] FALTUS, Michal. Slabiny zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů [online]. Brno, 2011, [cit. 3. 3. 2014]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta.

[5] RABAN, Přemysl. Drobní dlužníci a zakázaná smluvní ujednání. Právní rádce. 2009, roč. č. 17, s. 20 - 25.

[6] PAVELKA, Martin. Rozhodčí řízení před tzv. rozhodčími centry. Bulletin advokacie. 2005, roč. 15, č. 7 - 8, s. 58 - 59.

[7] Rozsudek Krajského soudu v Olomouci ze dne 30. 5. 2001, sp. zn. 22 Cm 18/2001-90.

[8] Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. 12 Cmo 496/2008.

[9] POSPÍŠIL, Petr. K současné situaci v českém rozhodčím řízení. epravo.cz [online]. 2012. [cit. 3. 3. 2014].

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná řešení](#)